

25. фебруар 2013

1. Сумарна анализа тренутног стања у правосуђу

1.1. Последице претходно предузиманих мера ради реформе погубне су за функционисање правосуђа. Уплив извршне власти и недозвољени притисак судско-управне власти на правосуђе неподношљиви су, судије и тужиоци застрашени, мрежа судова нерационална, судови неравномерно оптерећени, трошкови правосуђа превисоки, приступ грађана правди неједнак и отежан, а право на правично суђење угрожено. Правосуђем влада несигурност, забринутост, оклевање, апатија и дубоки и широко укорењени страх.

1.2. Такво стање проузроковало је више државних органа, међу којима су, због свог састава и улоге коју имају, најодговорнији Високи савет судства (у даљем тексту: ВСС) и Државно веће тужилаца (у даљем тексту: ДВТ). ВСС и ДВТ су тела судске самоуправе којима је Уставом дато у надлежност да сама буду независна и самостална како би могли да гарантују независност судова и судија и самосталност тужилаштва. Уместо да остваре своје уставне и законске дужности, ВСС и ДВТ спровели су и реизбор и поступак његовог преиспитивања на начин који је прекршио сва правила правне државе

1.2.1. Рад ВСС/ДВТ праћен је и оцењиван у протекле четири године од стране бројних релевантних, домаћих и међународних субјеката. На њихове озбиљне и вишеструке пропусте указивали су бројни домаћи и инострани субјекти, континуирано и у много наврата: [стручна јавност](#), [повереник за информације од јавног значаја](#), [заштитник грађана](#), [Европска комисија](#), [Европски парламент Резолуцијом од 29.3.2012](#), [Парламентарна скупштина Савета Европе Резолуцијом од 25.1.2012](#) и [остале европске институције](#), [угледни европски експерти](#) и [међународна судијска](#) и тужилачка удружења.

1.2.2. Реизбор судија и тужилаца у којем је преко ноћи, дискреционо и под утицајем политике, разрешена трећина правосудног кадра - преко 1.000 судија и тужилаца спровели су ВСС/ДВТ у првом саставу. Због свих грубих повреда поступка

и права који су учинили у свакој радњи коју су предузели и у одлуци коју су донели приликом реизбора, „оцењујући“ њихов рад, сам законодавац им је „наредио“ (изменом правосудних закона из децембра 2010) да поново преиспитају сваку од више од 6.000 одлука из 2009: о реизбору, нереизбору и предлагању за први избор,

1.2.3. Поступак преиспитивања ових и оваквих одлука спровели су садашњи састави ВСС и ДВТ. Садашњи састави ВСС/ДВТ изабрани су у марту 2011. на изборима у којима је трећини судија/тужилаца било забрањено да гласа за своје представнике у ВСС/ДВТ, као и да се сами кандидују. [Заштитник грађана је одлуком из јануара 2012](#) њихов рад на преиспитивању одлука за нереизабране (разрешене) оценио као нелегалан и нелегитиман, а [Уставни суд](#) је поништио све њихове одлуке. ЕУ посматрачи, који су 2011. и 2012. свакодневно посматрали рад ВСС/ДВТ у поступку ревизије реизбора, у недавно објављеној књизи о реформи правосуђа у Србији оценили су чланове ових тела као нестручне, неспособне и недостојне. [Европски експерти](#) су децембра 2012. године доставили министру правде препоруке за реформске мере, од којих је прва управо избор чланова ВСС/ДВТ.

1.2.4. Иако нису сви чланови ових тела поступали на исти начин и истом упорношћу кршили правне принципе, код свих њих постојала је могућност избора. Неки су избор учинили: јавним оглашавањем против рада тела чији су члан, наставком рада по сопственој савести уз цену тешких последица, или оставком, на пример. Јасно је, ипак, да је претежан број чланова ВСС и ДВТ неповратно изгубио поверење и грађана и колега судија и тужилаца да су у стању да обављају ову важну дужност.

1.2.5. Евидентно је и да ВСС/ДВТ нису управљали одобреним ресурсима на начин којим би изградиле и сада неразвијене капацитете тих тела, као и да недопустиво касне са испуњавањем законских дужности које су им поверене:

- нису искористили сопствене ресурсе (употреба буџетских средстава у годинама када је требало да успоставе своје административне канцеларије и пратећа тела мања је од трећине)
- нису развили сопствене капацитете ради квалитетног и ефикасног управљања повереним системом
- ВСС није омогућио избор председника судова, иако је Законом о судијама прописано да ће избор бити извршен до краја марта 2010.
- нису усвојили подзаконске акте о критеријумима и мерилима за вредновање рада судија и председника судова/заменика јавних тужилаца и јавних тужилаца, као и о поступку у коме ће се вредновање спроводити иако је рок за то био крај маја 2009 (Закон о судијама), односно октобар 2009 (Закон о Јавном тужилаштву)
- није извршен избор тела за вредновање рада судија и тужилаца
- ДВТ није изабрао дисциплинске органе

1.2.6. Према томе, осим њих самих, нико нема дилему да је рад ВСС и ДВТ тешко угрозио правосудни систем Србије.

1.3. Даље учешће у реформским активностима садашњих представника ВСС/ДВТ, па и представника адвокатуре, бацило би сенку на све што се данас ради и пројектује. Штавише, инсистирање на даљем учешћу садашњих представника ВСС и ДВТ који су деловали под политичким утицајем изазвало би сумњу да власт жели да преко њих управља правосуђем.

1.4. Лош рад досадашњих састава ВСС и ДВТ није, међутим, разлог за укидање ових тела. Неопходно је, и потпуно легитимно, креирати одговарајући правни оквир и без одлагања омогућити нове изборе у правосуђу за чланове ВСС/ДВТ из реда судија/тужилаца.

1.5. Јавна изјава нових власти да до сада предузете мере у реформи правосуђа нису успеле, створила је наду да ће се приступити одлучном отклањању узрока који су до тога довели.

1.6. Повратак у систем разрешених судија и тужилаца само је једна у низу мера које је требало ургентно спровести. Мера која је подједнако ургентна јесте утврђивање одговорности или, у најмању руку, удаљење из ВСС/ДВТ оних који су до таквог стања довели, или такво стање оправдавали одлукама које су све до једне поништене. Правна држава не може се градити са оним ко је упорно и озбиљно кршио принципе правне државе, као што су то чинили чланови претходних састава ВСС/ДВТ.

1.7. Удружења судија и тужилаца анализирали су законе о ВСС/ДВТ, указали на одредбе које је неопходно изменити с обзиром на до тада уочене слабости и проблеме у њиховој примени и доставила су [своје предлоге за измену ових закона](#) Министарству још у августу 2012.

1.8. Оба удружења обраћала су се више пута Министарству правде како би му указала да је питање свих питања у правосуђу Србије измена садашњих састава ВСС/ДВТ. Удружење тужилаца обавестило је министра правде о петицији за утврђивање одговорности чланова ДВТ из реда заменика јавних тужилаца коју је потписало 173 правника и професора, од којих преко 150 носилаца јавнотужилачке функције. Нажалост, до сада одговора на то није било, нити је Министарство препознало неопходност да се измене закони о ВСС/ДВТ.

2. Рад у Радној групи и у подгрупи за Независност

2.1. Већ на првом састанку Радне групе за израду Националне стратегије реформе правосуђа (у даљем тексту: Радна група) одржаном 24. јануара 2013, удружења судија и тужилаца, писаним путем и усмено, изложила су став о бројним проблемима које треба решити у правосуђу и уверење да је предуслов за успешно

решавање тих проблема стварање правног оквира (доношење закона о ВСС/ДВТ) за избор нових састава ВСС и ДВТ из реда судија и тужилаца и избори за те чланове.

2.2. Ставовe државног секретара у министарству правде изложене на обе претходне седнице ове Радне групе и на састанку са представницима Друштва судија одржаном 7. фебруара 2013, оба удружења схватила су као израз разумевања проблема са којим се правосуђе Србије суочава коју год активност да планира или да започне – проблемом недостатка легалитета, легитимитета и капацитета ВСС/ДВТ, тела судске самоуправе надлежна да спроведу своје уставне и законске обавезе: да сама буду независна, како би била у стању да штите независност судства и судија и самосталност тужилаштва, као и да адекватно и ефикасно управљају овим системима.

2.3. Уважавајући овакав приступ државног секретара, иако само једног од 24 члана Радне групе, оба удружења објаснила су, у заједничком писму од 12. фебруара 2013, да ће учествовати на састанку подгрупе за Независност како би уверили чланове те подгрупе, па и целе Радне групе у:

- неопходност да се идентификује проблем - неодговарајући капацитет и легитимитет чланова ВСС и ДВТ из реда судија и тужилаца да осмисле и спроводе стратешке реформске мере у правосуђу
- неопходност постојања легитимних, легалних, професионалних и високо моралних састава ВСС и ДВТ ради креирања и спровођења Стратегије
- неопходност дефинисања хитних корака ради избора оваквих тела:
  - стварање правног оквира за нове изборе за чланове ВСС и ДВТ из реда судија и тужилаца (доношење нових закона о ВСС и ДВТ)
  - спровођење избора за чланове ових тела из реда судија и тужилаца.

2.4. На подгрупи се разговарало, али се није искристалисао закључак, и о предлогу државног секретара да се у оквиру судова и тужилаштва расправља о потреби доношења нових закона о ВСС/ДВТ и превремених избора за чланове ВСС/ДВТ из реда судија и заменика јавних тужилаца.

2.5. Расправа вођена на састанцима подгрупе за независност (12. и 19. и 20. фебруара) показала је да представници ВСС/ДВТ ни сада не уочавају проблеме на које указују струковна удружења. Представник ВСС изложио је лични став да нема ништа против евентуалних избора за ВСС, сматрајући да његов положај у том телу није компромитован пошто нико од судија разрешених 2009 није изабран за судију неког од апелационих судова, а његова изборна „база“ су управо судије апелационих судова, не осврћући се на рад тела чији је члан. Представник ДВТ изложио је статистичке податке у вези са тужилачким изборима из марта 2011. којима је поткрепио своју тврдњу да су ти избори били и легални и легитимни, а као једини недостатак у раду тог тела навео је неподношење извештаја о раду Народној скупштини.

2.6. И поред овога, чланови подгрупе позвани су 20. фебруара 2013. године од стране помоћника министра, господина Чедомира Бацковића, да радни текст Националне стратегије реформе правосуђа (у даљем тексту: Стратегија) самостално допуне и у њега унесу анализе, констатације, циљеве и активности које треба предузети у правосуђу, по свом нахођењу.

2.7. Истовремено, чланови ове радне подгрупе обавештени су да је радна подгрупа завршила са радом у овој фази и да ће финални састанак Радне групе за израду нацрта Стратегије бити одржан 27. фебруара 2013, пошто се планира да Стратегија буде усвојена у марту 2013, и да ће се након тога приступити раду на изради Акционог плана за њено спровођење, чије се усвајање планира до краја јуна 2013. године.

3. Метод израде Стратегије - претпоставка за успех реформе

3.1. Стратегијом из 2006. било је прописано постојање десеточлане Комисије за спровођење Стратегије. У њој су били представљени Министарство правде, Врховни суд, Републичко тужилаштво, Правосудни центар, Одбор за правосуђе Скупштине, удружења судија и тужилаца, адвокатура, Правни факултет и Министарство финансија, као спона и гарант одрживости спровођења Стратегије у складу са могућностима буџета Републике Србије.

3.1.1. Већ априла 2007. године, одмах након политичких избора, Комисија је фактички угашена. Министар правде није је сазивао, а представник Народне скупштине није био одређен. Тадашње Министарство правде изјавило је да одговорност за правосуђе и његово реформисање узима у своје руке. И поред захтева Друштва судија да се ревитализује Комисија, и поред обећања да ће то бити учињено, и поред признања у више наврата и пред различитим саговорницима, да нема капацитете за спровођење Стратегије, ниједно од претходна два Министарства правде нису желела да укључе друге субјекте у пројектовање правосудних мера.

3.1.2. Пошто се претходна Стратегија односила на период 2006/2011, рад на новој Стратегији започет је у време претходне Владе која није желела да призна недостатке у спровођењу реформских мера, нити је укључила струковна удружења судија и тужилаца у рад на Стратегији. У нацрту те Стратегије ни анализа стања, ни најважнији проблеми, нити обим достизања стратешких начела нису приказани уопште, или нису реално приказани. Нацрт такве Стратегије је оно од чега се почело у изради нацрта Стратегије 2013/2018.

3.2. Из садржаја нацрта Стратегије 2013/2018 уочава се да је замишљено да она има шест глава: Опште информације, Спровођење реформе, Преглед досадашњих резултата у реформи, Организација Стратегије, Стандарди резултата рада и Анекси. Радној групи до сада су достављени нацрти IV главе – Организација Стратегије, па

затим III главе – Преглед досадашњих резултата у реформи, а затим Акциони планови за свако од стратешких начела (независност, непристрасност и квалитет правде, стручност, одговорност и ефикасност) који су развијени више или мање. Остали делови нацрта Стратегије су тек у припреми.

3.3. Радна група за израду Стратегије има 24 члана. Тај број чланова чини Радну групу гломазном. И поред тога, чини се да су њени капацитети недовољни, с обзиром на састав чланова од којих се знатан део није бавио питањима правосудног система нити стратешким планирањем.

3.3.1. Удружења поздрављају заступљеност Министарства правде на најрепрезентативнијем нивоу: министром правде, који је председник Радне групе, државним секретаром и са четири помоћника. Насупрот томе, ВСС и ДВТ представљени су са по једним од чланова из реда судија и тужилаца, Врховни касациони суд једним судијом и једним вишим саветником, републичко јавно тужилаштво, односно читав тужилачки корпус – тужиоцем за ратне злочине, судијски корпус са по једним судијом из Апелационих судова из Београда и Новог Сада, сви факултети права једним ванредним професором из Новог Сада. Уместо званичних ставова органа и институција које представљају, они у Радној групи излажу сопствене ставове.

3.3.2. Одмах после два пленарна састанка Радне групе, рад је настављен у подгрупама. Оформљено је пет подгрупа за свако од пет стратешких начела. Осим чланова Радне групе у подгрупама је и судија основног суда, три представника Министарства правде, асистент на факултету Унион, представник Уставног суда, чији статус није означен. Ни у вези са подгрупама није јасно на основу којих критеријума су оне формиране и откуд велика диспропорција у структури и броју њихових чланова.

3.3.3. Тако је у подгрупи за Непристрасност, чак 18 од укупно 24 члана Радне групе, од којих је осам представника Министарства правде, два адвоката, само троје судија и један тужилац, али не и представник ВСС, ДВТ и Друштва судија. У подгрупи за Ефикасност је 14 чланова, од којих је 6 из Министарства правде, двоје судија, при чему нису представљени ни ВСС нити иједно од струковних удружења. Насупрот томе, подгрупе за Независност и Одговорност имају по 6 чланова, а подгрупа за Стручност чак само 4 члана, али ниједан од њих није судија или тужилац. Једини представник Народне скупштине у Радној групи и члан подгрупе за Одговорност ниједном није учествовао у раду ни Радне групе ни подгрупе чији је члан.

3.4. Подгрупама су на анализу достављени нацрти акционих планова пре него што је окончан рад на садржини нацрта Стратегије. Подгрупе су одржале два или три састанка, а записници са њихових седница не дају основа за закључак да код њих постоји капацитет да продукују нацрте стратешких докумената и акционе планове

нити да су акциони планови који су представљени као њихови продукти заиста резултат њиховог рада.

3.5. И подгрупе и сама Радна група још увек се суочавају, практично на крају рада на нацрту Стратегије, са недостатком одговарајуће анализе стања, идентификације проблема и предлога реформских циљева и активности сваког од субјеката који има надлежности у/за правосуђе.

3.6. Стратешки документ је заједничка изјава о темељним друштвеним вредностима које треба да буду достигнуте и активностима које треба да буду предузете у том циљу. Стратешки циљеви и смернице уобличавају правосудни систем на дуг временски период. Како правосудни систем не трпи честе промене, а посебно не заокрете, неопходно је да стратешки циљ и кључна начела у новој Стратегији не буду битно другачија од циља (повратак поверења грађана у правосуђе) и стратешких начела (судски систем који је независан, транспарентан, одговоран и ефикасан) Стратегије из 2006. Ни циљ ни кључна начела претходне Стратегије нису спорна, а нису ни остварена. Штавише, код најзначајнијег стратешког начела – независност правосуђа, дошло је до значајне регресије.

3.7. Стратешке циљеве и начела немогуће је, међутим, дефинисати без анализе стања и идентификације проблема. Посебно није прихватљиво дефинисати стратешке циљеве ако претходно није рашчишћено питање легалитета, кредибилитета и капацитета ВСС/ДВТ, два од три најважнија тела надлежна за Стратегију.

3.7.1. Став оба струковна удружења је да претпоставке за креирање и спровођење стратешких мера – легитимни и кредибилни састави ВСС/ДВТ нису испуњене и да се пре било којих других активности, мора приступити избору нових чланова ових тела из реда судија и тужилаца.

3.7.2. О дефинисању и структурирању кључних начела из нацрта Стратегије 2013/2018: независност, непристрасност и квалитет правде, стручност, одговорност и ефикасност, и сада би се дало разговарати.

3.7.2.1. Удружења судија и тужилаца нису учествовала у расправи о кључним начелима која је обављена на првом састанку Радне групе 24.1.2013. пошто је Радна група одлучила да се ни не осврне на њихов предлог да се прво расправља о питању које претходи свим осталим питањима – о легитимитету и кредибилитету ВСС/ДВТ и о изборима за нове чланове ВСС/ДВТ из реда судија и тужилаца.

3.7.2.2. У погледу кључних начела, удружења ипак указују да нема непристрасности без независности, па би као једна логичка целина то морало да буде једно стратешко начело, нити има квалитета правде без стручности и ефикасности. У овом последњем случају се поставља питање степена општости три наведена начела, која би сва, или барем стручност и квалитет, могла да буду обједињена квалитетом правде.

3.7.2.3. Удружења судија и тужилаца сматрају, међутим, да су кључна начела из нацрта Стратегије 2013/2018, која су повезана и захтевом за транспарентношћу у сваком од њих, прихватљив и логични наставак начела претходне Стратегије и да су, уз друге услове, добра основа за пројектовање стратешких активности уз преко потребну стабилност у правосуђу.

3.8. Удружења посебно указују да је неопходно да одговорност за нову Стратегију, заједно са Министарством правде, чији су легитимитет и надлежност неспорни, преузму и органи који такође имају одговорност за стање у правосуђу: Високи савет судства, Државно веће тужилаца, Врховни касациони суд, Републичко јавно тужилаштво, Правосудна академија. Они, заједно са Министарством правде, морају да дефинишу смернице. Успешност стратешких циљева утолико је извеснија уколико се у њихово дефинисање укључи и што шири круг субјеката чији ће рад зависити од тих промена: правни факултети, правобранилаштво, адвокатура, струковна удружења судија и тужилаца.

3.9. Израда петогодишње Стратегије јесте друштвени задатак од огромног значаја који захтева одговарајуће време, за разлику од времена које је стајало на располагању Радној групи (24.1/27.2.2013). Стратегија захтева:

- логичну и поступну процедуру рада у којој ће се почети од
- објективне и реалне анализе стања у правосуђу, ради
  - идентификовања проблема: старих, који нису отклоњени и нових, који су се појавили у међувремену, у спровођењу тзв. реформских мера и
  - одређивања реформских активности, у складу са традицијом и могућностима Србије, а сагласних европским стандардима
- заступљеност најважнијих државних органа одговорних за правосуђе на највишем нивоу уз најшире консултовање свих који ће примењивати или на које ће се односити стратешке мере.

3.9.1. У том смислу, удружења су потпуно сагласна са предлозима саветника министра правде Алена Бироа од 18.2.2013, сматрајући и веома корисним оруђем за израду и Стратегије и Акционог плана за њено спровођење табелу коју је он доставио, урађену на основу Препоруке Комитета Министара ЦМ/Рец(2010)12 државама чланицама о судијама, а која је и у прилогу овог документа.

3.10. И Оквирни програм Европске комисије за ефикасност правосуђа Савета Европе из 2005. године наглашава да се систем мора мењати општим приступом, тако да се консензусом свих кључних субјеката установе ефикасни начини мерења и анализе и нађе равнотежа између средстава која се могу расподелити правосуђу и доброг управљања тим средствима, са једне стране и постављених циљева за правосуђе, са друге стране. Уз то, треба да буде пажљиво успостављена равнотежа између процесних гаранција, које нужно подразумевају постојање рокова који се не могу скратити и потребе за брзом правдом, на основу одређених критеријума

примењених на јасан, транспарентан и правичан начин, предочених од самог почетка поступка и, по потреби, уз пристанак супротстављених странака.

3.11. Удружења судија и тужилаца већ су у више докумената идентификовала проблеме и мере којима би проблеми могли да се отклоне, у складу са већ дефинисаним стратешким начелима (погледати, између осталог, [Коментарје Друштва судија на радне верзије Закона о судијама и Закона о уређењу судова](#)) у погледу:

- Јачања независности ВСС и и самосталности ДВТ и њихових капацитета:
  - реформисањем начина избора њихових чланова
  - избором председника тих тела међу изборним члановима из реда судија/тужилаца
  - успостављањем реалног система њихове одговорности
  - представљеношћу струковних удружења судија и тужилаца у тим телима
- Јачања независности, стручности, одговорности и ефикасности судства и јавног тужилаштва путем:
  - промене система избора судија и тужилаца
  - дефинисања статуса садашњих судијских помоћника и саветника
  - промене система обуке судија и тужилаца, како иницијалне, тако и континуиране
  - установљавања критеријума за вредновање рада судија и тужилаца уз напуштање култа статистике и погрешно схваћеног појма ефикасности као решавања што већег броја предмета у што краћем времену и уз афирмисање стандарда ефикасности као: доношење квалитетних одлука, у разумном року, након правичног разматрања свих аспеката ствари, како је и дефинисан Препоруком Комитета Министара ЦМ/Рец(2010)12 државама чланицама о судијама
  - установљавања поступка за вредновање рада судија и тужилаца
  - избора тела за вредновање рада судија и тужилаца
  - установљавања система пондерисања предмета, који ће бити основ квантитативног вредновања рада судија и тужилаца, процене потребног броја судија и тужилаца и њихове равномерне оптерећености
  - утврђивања потребног броја судија и тужилаца по судовима и тужилаштвима ради њихове реалне и равномерне оптерећености
  - омогућавање реалних услова за бављење струковним активностима у оквиру удружења судија и тужилаца
  - увођења новог професионалног занимања у судству ("Rechtspfleger")

- увођење управно-судског већа, тела судске управе које би смањило утицај законодавне и извршне власти на судство
- обједињавање свих трошкова за судове, судије и судско особље
- поверавање послова у вези са судским буџетом (предлагање обима и структуре буџетских средстава, њихове расподеле на судове и надзора над њиховим трошењем) Високом савету судства
- Одређивања тела за праћење примене Стратегије у коме би били представљени субјекти који су за Стратегију одговорни и на које се она непосредно односи. Комисија за спровођење Стратегије, каква је била предвиђена Стратегијом из 2006, била би одговарајуће тело (видети 3.1). При томе би требало пажљиво утврдити механизме којима би то тело располагало – могућност за интервенцију тог тела у вези са спровођењем Стратегије треба да буде сразмерна одговорности коју би оно имало.

4. Став Друштва судија и Удружења тужилаца

4.1. Још једном наглашавајући да је неприхватљиво предузимати било коју стратешку меру са садашњим саставима ВСС и ДВТ, оба удружења сматрају сувишним да се о раду ВСС/ДВТ отвара и спроводи расправа унутар судова и тужилаштава. Пре свега, нереално је очекивати да у стању страха и несигурности оваква расправа буде отворена и без зазора. Осим тога, код свих објективно констатованих нерегуларности у раду ових тела, оваква врста расправе могла би да створи утисак у правосуђу и шире да је усмерена на накнадно одобравање до сада почињених нерегуларности, што је неприхватљиво.

4.2. Истовремено, Друштво судија и Удружење тужилаца још једном истичу свој став да је претпоставка, предуслов, за доношење свих стратешких мера у правосуђу:

- 1) усвајање нових закона о ВСС/ДВТ у погледу:
  - најшире представљености судија/тужилаца, у складу са стандардима
  - права струковних удружења да буду представљена у ВСС/ДВТ
  - прописивања својстава која треба да имају чланови ВСС/ДВТ
  - прописивања кампање, као неопходне фазе изборног поступка
  - одржавања таквих избора који омогућавају да изабрани кандидат добије апсолутну, односно значајну већину гласова, ради легитимности избора и
  - избора председника ВСС/ДВТ из реда судија/тужилаца, изборних чланова
  - прецизног прописивања поступка за разрешење чланова ВСС/ДВТ у случају када они функцију члана ВСС/ДВТ врше супротно Уставу и закону

2) одмах затим избори за чланове ВСС/ДВТ из реда судија и тужилаца.

4.3. У складу са кључним начелом транспарентности, предлажемо да свим члановима Радне групе буду достављени извештаји ТАИЕХ експерата о одвијању рада на Стратегији и њихове сугестије, уколико их има, за унапређење тог рада.

4.4. Чињеница да Стратегија није донета није представљала препреку да три правосудна закона (о судијама, уређењу судова и јавном тужилаштву) буду достављена на експертизу Венецијанској комисији. Зато нема разлога због којих и закони о ВСС/ДВТ не би били донети у најскоријем року, независно од Стратегије и упоредо са њом, и због којих не би били одмах затим спроведени избори за представнике ВСС/ДВТ из реда судија и тужилаца.

4.5. Због свега тога, док се не спроведу нови избори за ВСС и ДВТ, неприхватљиво је да се са ВСС/ДВТ у садашњим саставима доносе стратешке одлуке (о Стратегији, избору председника судова, вредновању рада судија и тужилаца, њиховом распоређивању). Ако нема сагласности о стратешким реформским одлукама и међусобног поверења оних који их доносе и треба и да их примењују, скоро је извесно да реформа неће бити успешна.

4.6. Одлагање да се овај проблем реши учиниће све који могу да га реше одговорним за даљи губитак времена и за дугорочно лоше последице у успостављању кредибилног правосудног система и у одлучној и неселективној борби против организованог криминала и корупције, без чега нема здраве основе економске и сваке друге будућности Србије.

Драгана Бољевић
председница Друштва судија

Радован Лазић
председник УО Удружења тужилаца

чланови Радне групе за израду Националне стратегије реформе правосуђа